

Чорнобиль – довгий слід трагедії

26 квітня минає 33 роки як відбулася наймасштабніша техногенна катастрофа за весь час використання атомної енергетики - аварія на Чорнобильській атомній електростанції.

Збудована в 1976 році, Чорнобильська АЕС, розташована за 100 кілометрів на

північ від Києва; вона мала чотири реактора, кожий з яких був здатен виробляти до тисячі мегават електроенергії.

О 1:23 1986 р. за київським часом, з різницею у дві секунди, відбулись два вибухи на четвертому реакторі Чорнобильської АЕС, в результаті яких сумарна радіація ізотопів, викинутих в повітря, склала 50 мільйонів кюрі, що в 30-40 разів більше, ніж при вибуху бомби в Хіросімі в 1945 році.

Вибухи були не ядерними, а хімічними, як наслідок перегріву реактора і накопичення великої кількості газів, що з'явились під час неконтрольованої реакції. Потужність вибухів була настільки великою, що було зруйновано стальну і свинцеву обшивку реактора, і в повітря піднялось більше 60 тон радіоактивних матеріалів, значна кількість яких потрапила в навколишнє середовище. Аварія розцінюється як найбільша у своєму роді за всю історію ядерної енергетики, як за кількістю загиблих та постраждалих від її наслідків людей, так і за економічними збитками.

Лише через три тижні при допомозі 4 тисяч тон піску, бору, свинця і глини вдалось ізолювати реактор, що продовжував випромінювати радіацію, і запобігти подальшому забрудненню ґрунту. З території в радіусі 30 кілометрів від місця аварії було евакуйовано більше 100 тисяч людей.

Керівником ліквідації пожежі на ЧАЕС був генерал-майор внутрішньої служби Леонід Телятников. Саме його підрозділи прийняли на себе головний удар однієї з найстрашніших техногенних катастроф ХХ століття. На момент трагедії Телятников був начальником воєнізованої пожежної частини No2 з охорони Чорнобильської АЕС. І сам він, і його підлеглі, виконуючи свій професійний обов'язок, неодноразово піднімалися на дах 4-го енергоблоку. Пожежники ціною свого здоров'я і життів не дали полум'ю розповсюдитися на дах машзалу і, таким чином, локалізували масштаби катастрофи.

Від вибуху і при гасінні пожежі, що тривала близько 10 днів, загинуло більше 30-и чоловік і більше 200 було госпіталізовано. За неофіційною статистикою в Україні померло не менше 15 тисяч людей, які були уражені в результаті аварії на Чорнобильській АЕС.

Ми не маємо права забувати про самопожертву

ліквідаторів аварії на ЧАЕС, які пройшли через усі кола ядерного пекла заради збереження життя і здоров'я майбутніх поколінь.

Якщо у 90-х спискова кількість чорнобильців лише на Коломийщині становила біля 900 осіб, то тепер – удвічі менше. За цей час померли 124 чол.

У Коломії діє громадська організація інвалідів «Союз Чорнобиль України», яку очолює Віктор Познік.

Щоб запобігти подальшим викидам радіоактивних матеріалів, до кінця 1986 року четвертий реактор АЕС був накритий с пеціальним "саркофагом", збудованим руками сотень тисяч добровольців і мобілізованих солдатів, і Чорнобильська АЕС була знову введена в експлуатацію. Однак великі пожежі і аварії в 1991 та в 1996 роках привели до зупинення спочатку другого, а потім і першого реактора. У 2000-у році був зупинений останній, 3-й реактор, і Чорнобильська АЕС повністю припинила свою роботу.

Список літератури

Біль і тривоги Чорнобиля [Текст] / уряд. Ю. Сафанов. – Київ: «Вид-во «Київ. правда», 2006. – 288 с.: іл.

Гусев О. 25 років віч-на-віч з «Чорнобилем» [Текст]: документально-публіцистичний твір / О. Гусев. – Київ: ПП «Золоті Ворота», 2011. – 624 с.

Загреба М. Пропусти Чорнобиль крізь серце [Текст] / М. Загреба. – Київ: Спалах, 2002. – 120 с.6 іл.

Місце подвигу – Чорнобиль [Текст] / авт. Н. Рябова.– Нікополь: ТОВ «Принтхаус «Римм», 2016. – 260 с.

Чорнобиль. Коломийщина. Майдан. Війна. 30-і роковини [Текст]: Книга пам'яті 2. / авт. В. Познік. – Коломия: ЮКС, 2012. – 272 с.: іл.

Чорнобиль. Коломийщина [Текст]: 25 років після трагедії. Книга пам'яті / авт. В. Познік. – Коломия: ЮКС, 2012. – 224 с.: іл.

Чорнобиль. Пам'ять [Текст] : Книга спогадів ліквідаторів наслідків аварії на Чорнобильській атомній електростанції з Львівщини. 1986 / ред. І. Гургула. – Львів: Дизайн-студія «Папуга», 2016. –232 с.: іл.

Ятрить серця Чорнобиля полин [Текст]: Книга скорботи, пам'яті і шани України учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС. – Івано-Франківськ: Нова зоря, 2014. –428 с.

Підготувала Руслана Ониськів
провідний бібліограф